

การนำเสนอผลงาน Best practice Service Plan
การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนากระบวนการสุขภาพ (Service Plan Sharing)
ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑

ส่วนที่ ๑

ผลงาน Best practice Service Plan สาขาปฐมภูมิ

เรื่องผลการประยุกต์ใช้กระบวนการ AIC (Appreciation Influence Control) ในการวางแผน
ดำเนินงานอนุรักษ์การได้ยินในสถานประกอบการ (สาขาปฐมภูมิ)

รูปแบบการนำเสนอ : ☒ ผลงานทางวิชาการ

ชื่อผู้ส่งผลงาน

นางชนิดาภา มาตย์บัณฑิต ตำแหน่ง : พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สถานที่ปฏิบัติงาน กลุ่มงานอาชีวเวชกรรม โรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เขตสุขภาพที่ ๘

โทรศัพท์ ๐๔๒-๒๔๕๕๕๕ ต่อ ๑๑๗๒ มือถือ ๐๘๙-๙๔๓๗๒๒๙ โทรสาร ๐๔๒-๒๔๗๗๑๑

อีเมลของผู้รับผิดชอบผลงาน chanidapa55@yahoo.com

ปีที่ดำเนินการ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๒

บทคัดย่อ

๑.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคประสาทหูเสื่อมจากเสียงดัง (Noise Induced Hearing Loss : NIHL) เป็นภาวะที่ไม่สามารถ
กลับคืนสู่ภาวะปกติได้ เป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่สัมผัสเสียงดัง โดยเฉพาะ
พนักงานที่ทำงานในแผนกที่ทำงานสัมผัสเสียงดังเกิน ๘๕ เดซิเบล (เอ) ขึ้นไป ๘ ชั่วโมงการทำงาน ในปี
๒๕๕๘ กลุ่มงานอาชีวเวชกรรม ตรวจสอบสมรรถภาพการได้ยินของพนักงานโรงงานแห่งหนึ่งจำนวน ๒๑๒ คน
พบความผิดปกติของการได้ยินร้อยละ ๑๘.๔ และต้องเฝ้าระวังร้อยละ ๒๗.๘ การดำเนินโครงการอนุรักษ์การ
ได้ยินที่ผ่านมา เน้นบรรยายให้ความรู้เป็นหลัก แต่ยังไม่สามารถสร้างความตระหนักในการสวมใส่อุปกรณ์
ป้องกันส่วนบุคคล (PPE) ได้ ผลการวิจัยพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเสียงดังในพนักงานโรงงาน
อุตสาหกรรมแห่งนี้ ปี ๒๕๕๙ พบว่า พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเสียงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อย
ละ ๘๑.๒ พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเสียงด้านการเลือกใช้อุปกรณ์ป้องกันเสียงอยู่ในระดับปานกลาง
ร้อยละ ๕๓.๓ และมีพนักงานบางส่วนเลือกใช้สำลี กระดาษชำระอื่น ๆ มาอุดหูขณะปฏิบัติงานในที่เสียงดัง ร้อย
ละ ๑๙.๔ ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบงานอาชีวป้องกันและควบคุมโรคจากการทำงานในสถานประกอบการ ได้
ค้นหาปัญหาเพิ่มเติมร่วมกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย (จป.) และนำกระบวนการ AIC มาใช้ในการวางแผนงาน
โครงการให้พนักงานมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นกลวิธีให้ผลลัพธ์ดำเนินงานอนุรักษ์การได้ยินในสถานประกอบการได้
ประสบความสำเร็จมากขึ้น

๒.วัตถุประสงค์

๑.เพื่อศึกษา ผลการประยุกต์ใช้กระบวนการ AIC (Appreciation Influence Control) ในการ
ดำเนินงานอนุรักษ์การได้ยินในสถานประกอบการ

๒.เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการดำเนินกิจกรรม

๓.วิธีดำเนินการ

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research: AR) โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๐ คน ที่
ทำงานในสถานประกอบการแผนกสัมผัสเสียงดังเกิน ๘๕ dB (A) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ระหว่าง

เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ โดยประยุกต์ใช้กระบวนการ AIC ใช้การประชุมแบบมีส่วนร่วม ตามขั้นตอนการสร้างความรู้ (Appreciation) การสร้างแนวทางพัฒนา (Influence) และการสร้างแนวทางปฏิบัติ (Control) จำนวน ๑ ครั้ง เป็นระยะเวลา ๑ วัน นำผลที่ได้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของทีมบริหารเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมและผู้วิจัยได้ติดตามการดำเนินงานของสถานประกอบการที่ได้นำผลการวิจัยไปดำเนินกิจกรรม

๔.ผลการดำเนินการ

เป็นเพศชาย ร้อยละ ๑๐๐ อายุเฉลี่ย ๔๓.๗ ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ ๓๕.๒ ผลการประชุมที่ใช้กระบวนการ AIC ในการป้องกันภาวะประสาทรูเสื่อมจากการทำงานในที่เสียงดัง ได้แผนงานโครงการ ๕ แผนฯ จากการมีส่วนร่วมของพนักงาน ได้แก่ ๑) โครงการเซฟตี้เรื่องหู ๒) โครงการอนุรักษ์การได้ยิน ๓) โครงการสร้างจิตสำนึกในการใช้อุปกรณ์ PPE ๔) โครงการหุ้มป้องกันได้ ๕) โครงการเพื่อนช่วยเพื่อนป้องกันอันตรายจากภาวะหูเสื่อม ผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมรูปแบบนี้ในเบื้องต้นพนักงานมีความพึงพอใจร้อยละ ๑๐๐.๐ และสถานประกอบการมีความประสงค์ให้มีการขยายผลให้พนักงานที่ทำงานสัมผัสเสียงดังเข้าร่วม ๑๐๐ % โดย จป.ของสถานประกอบการได้นำเข้าพิจารณาในการประชุมผู้บริหารเลือกโครงการที่ได้ผลไว้มากที่สุดคือโครงการอนุรักษ์การได้ยินมาดำเนินกิจกรรม

ผลการดำเนินตามโครงการอนุรักษ์การได้ยินที่ได้จากกระบวนการ AIC พบว่า สถานประกอบการกำหนดแนวทางดำเนินงานเป็น ๓ ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การประกาศนโยบายอนุรักษ์การได้ยิน การกำหนดเป็นตัวชี้วัดความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม Morning Talk เรื่องการสวมใส่ PPE ติดป้ายเตือนการสวมใส่ PPE ติดป้ายเตือนจุดเสียงดัง ตรวจวัดระดับเสียงดังในสิ่งแวดล้อมการทำงาน จัดทำ Noise Contour Map และด้านการติดตามประเมินผล ได้แก่ การเฝ้าระวังสมรรถภาพการได้ยิน ประเมินพฤติกรรมกรสวมใส่ PPE ทำให้พนักงานได้รับการดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันโรคประสาทรูเสื่อมจากการทำงานในที่เสียงดัง ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำโครงการอนุรักษ์การได้ยินในสถานประกอบการ พ.ศ. ๒๕๕๓ AIC จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอนุรักษ์การได้ยินในสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงในการทำงานสัมผัสเสียงดังให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เนื่องจากเป็นวิธีที่ให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกคนมีโอกาสสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด ประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน จะทำให้เกิดความเข้าใจสภาพปัญหา ข้อจำกัด ความต้องการ และศักยภาพของผู้เกี่ยวข้องได้ชัดเจนขึ้น มีการระดมสมองเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญห และพัฒนาในเชิงสร้างสรรค์ และประเมินพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเสียงภายหลังการเข้าร่วมโครงการพบว่า พฤติกรรมระดับดีเพิ่มจากร้อยละ ๔๘.๐ เป็นร้อยละ ๘๒.๐

๕.อภิปรายผล

จากผลการนำโครงการที่ได้จาก AIC ไปสู่การปฏิบัติ ทำให้พนักงานพฤติกรรมกรสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเสียงระดับดีเพิ่มขึ้น ได้รูปแบบการดำเนินโครงการอนุรักษ์การได้ยินในสถานประกอบการที่ชัดเจน ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการประยุกต์ใช้การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ (AIC) สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดความพึงพอใจ เกิดรูปแบบการดำเนินโครงการและเกิดประโยชน์ต่อสถานประกอบการ AIC เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอนุรักษ์การได้ยินในสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงในการทำงานสัมผัสเสียงดังให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันนิษฐา มาหิ้ม (๒๕๕๕) ที่พบว่ากระบวนการ AIC ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของชุมชน ก่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนสามารถนำกิจกรรม/โครงการจากการประชุมไปปฏิบัติ

เพื่อแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการในเด็ก อายุ ๐-๕ ปีได้ โดยพบว่าน้ำหนักและภาวะโภชนาการเด็ก ๐-๕ ปี เพิ่มขึ้น และแตกต่างจากก่อนดำเนินโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๖.ความภาคภูมิใจ

โรคประสาทรูเลื่อมจากการทำงาน เป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาแต่ป้องกันได้ ที่ผ่านมามีพนักงานมักขาดความตระหนักการดำเนินงานครั้งนี้เป็นการช่วยกระตุ้นให้สถานประกอบการและคนทำงานมีความใส่ใจต่อปัญหาสุขภาพ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนของผู้บริหารและทีมงานสถานประกอบการ ที่ให้โอกาสพนักงานเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้พนักงานตระหนักในปัญหาจากการทำงานสัมผัสเสียงดัง โดยขาดการป้องกันอันตรายที่ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพในอนาคต และมีส่วนร่วมในการมองปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกัน